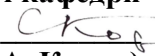

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра української преси**

**Затверджено
на засіданні кафедри української преси
факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2020 року)**

**Завідувач кафедри
української преси
(проф. С. А. Кость)**

**Силабус
з навчальної дисципліни
«Системний аналіз у журналістиці»,
що викладається в межах освітньої програми «Журналістика»
першого освітнього рівня вищої освіти
для студентів 4 курсу (7 семестр)
зі спеціальності 061 Журналістика**

Львів -2020

**Силабус курсу “Системний аналіз у журналістиці”
2020-2021 навчального року**

Назва курсу	Системний аналіз у журналістиці
Адреса викладання курсу	вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра української преси
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика; напрям підготовки 6.030301 «журналістика»; спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Романчук Олег Костянтинович, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української преси
Контактна інформація викладачів	oleh.romanchuk@lnu.edu.ua ; https://journal.lnu.edu.ua/employee/romanchuk-o-k ; https://orcid.org/0000-0002-7431-2993 Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 402
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі й онлайн консультації через Skype, Вайбер, Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача, Viber або телефонувати.
Сторінка курсу	https://journal.lnu.edu.ua
Інформація про курс	“Системний аналіз у журналістиці” – прикладна міждисциплінарна дисципліна, розрахована на слухачів, що вже опанували курси „Теорія і практика журналістики”, „Теорія і методика журналістської творчості”, „Аргументація в журналістиці”, „Аналітичні методи журналістики”, „Теорії масової інформації”, „Теорія та історія світової та української культури”, „Філософія”, „Світова історія”, „Історія світової літератури”, спецкурс “Соціологія масової комунікації”, “Сучасна українська публіцистика” і сприяє систематизації та трансформації теоретичних знань у практичній реалізації журналістами-аналітиками.
Коротка анотація курсу	Програма з курсу «Соціальна інформатика» відповідає навчальному плану, освітньо-професійній програмі (ОПП) та освітньо-кваліфікаційним характеристикам (ОКХ) підготовки журналістів ЛНУ ім. І. Франка. Спецкурс адаптований до сучасних інформаційних умов, враховує національні і глобальні виклики системи ЗМК, норми міжнародного гуманітарного права забезпечення свободи висловлювань, інтегрує традиційні й новітні теоретико-методологічні підходи, сприяє інтелектуальній та універсальній підготовці фахівців. Спецкурс не обмежується теоретичними твердженнями, а конкретними фактами доводить, що вагомим чинником демократизації суспільства є свобода засобів масової інформації в усіх її видах, виявах і жанрах, підкреслюючи велике значення громадянської позиції журналістів. У спецкурсі акцентовано на загальних правилах, прийомах і принципах системного підход

	<p>Спецкурс має за мету допомогти студентам зрозуміти самоорганізовувальні процеси в суспільстві, допомогти усвідомити феномен самоорганізування як універсальний механізм розвитку світу, зміцнити науковий фундамент для майбутньої професійної діяльності. Цей курс передбачає поглиблене знайомство з базовими поняттями фізики живого й неживого, яку вивчають сучасні науки – теорія хаосу, теорія катастроф, сучасна математика, синергетик</p>
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення нормативної/вибіркової дисципліни «Системний аналіз у журналістиці» є ознайомлення студентів із принципами системного підходу як сукупності методологічних засобів, які використовуються для підвищення ступеня обґрунтованості рішень у складних проблемах політичного, військового, наукового, соціального і економічного характеру; з'ясування а відтак вивчення часто малопомітних і навіть невидимих комплексних зв'язків між проблемами моралі, екології, економіки, науки, культури й політики.</p> <p>Ціль курсу – навчитись бачити істинні витoki кризових ситуацій в сучасному суспільстві, відтак системно їх аналізувати й розкривати; майбутній журналіст має вміти системно аналізувати та виявляти зв'язки між подіями нинішніми і давніми, вчинками осіб, що творили і творять історію; має вміти розуміти як загальні самоорганізовувальні принципи екстраполюються на механізми розвитку людства, держави, політики, економіки, культури тощо.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Романчук О. К. Системний аналіз у журналістиці (Навчальний посібник. МОН України, ЛНУ імені І. Франка. – Львів: Універсум, 2008. 2. Романчук О. К. Соціальна інформатикуа (Навчальний посібник. МОН України, ЛНУ імені І. Франка. – Львів: Універсум, 2016. 3. Гриценко О. Влада інформації, її місце й роль в інформаційному суспільстві. Наукові записки Інституту журналістики. — К., 2001 <http://www.journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=42>. 4. Глибовець М. М. Штучний інтелект: підруч. для студ. вищих навч. закладів / М. М. Глибовець, О. В. Олецький. – К. : – Вид. дім «КМ Академія», 2002. – 366 с. 5. Дивак М. П. Системний аналіз : метод. посіб. / М. П. Дивак. – Тернопіль : Тернопіл. акад. народ. господарств. Ін-т комп'ютер. Інформ. технологій, 2004. 6. Парсонс Т. Система современных обществ / Т. Парсонс; пер. с англ. – М. : Пресс, 1997. 7. Свідзинський А. В. Синергетична концепція культури / А. В. Свідзинський. – Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 8. Масенко Л. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір / Л. Масенко. – К. : Вид. Дім «КМ Академія», 2004.
Тривалість курсу	7-й семестр. Рік підготовки – четвертий
Обсяг курсу	64 години аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 32 години практичних занять та 50 годин самостійної роботи
Очікувані результати	Після завершення цього курсу студент буде :

навчання	<ul style="list-style-type: none"> - Знати про існування (часто малопомітних і навіть невидимих системних зв'язків між проблемами моралі, екології, економіки, науки, культури й політики), наслідком чого ті сторони нашого життя, котрі досі розглядалися як явища, насправді є закономірними процесами, які розвиваються внаслідок допущених помилок. - Вміти бачити істинні витoki кризових ситуацій в сучасному суспільстві, відтак комплексно їх аналізувати й розкривати. Майбутній журналіст має вміти системно аналізувати та виявляти системні зв'язки між подіями нинішніми і давніми, вчинками осіб, що творили і творять історію, має вміти загальні самоорганізовувальні принципи екстраполюються на механізми розвитку людства, української держави, політики, економіки, культури тощо.
Ключові слова	Система, системний аналіз, інформація, комунікація, суспільство, інтернет, знання, освіта
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ, додану до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру письмовий/тестовий/усний/комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату магістра журналістики зі спеціальності 061
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Лекції, консультування, дискусії</p> <p>Лекції. Передбачено ознайомлення студентів із основними питаннями програми спецкурсу, теоретичними, методологічними і творчо-продуктивними аспектами; ознайомлення з рекомендованою літературою.</p> <p>Практичні заняття. Передбачено виконання домашніх завдань (опрацювання рекомендованої літератури), підготовка до аналізу запропонованих тем і проблем у контексті сучасної ситуації в Україні та світі. Найпоширеніші форми: конспект про зібрану інформацію, з'ясоване – не з'ясоване (питання, на які знайдено відповіді і питання, на які відповідей не знайдено), обговорення, підсумки (оцінка результатів).</p> <p>Самостійна робота студента під керівництвом викладача полягає в тому, що кожна тема потребує закріплення. Студенти працюють з рекомендованою літературою, з конкретними виданнями, з відлю-матеріалами, інформацією з інтернету, готують порівняльний аналіз.</p> <p>Індивідуально-групове творче завдання як основа підсумкової кваліфікаційної роботи за підсумками спецкурсу покликане виявити: а) скрупульозність і старанність виконання домашніх завдань зокрема і самостійної роботи загалом, б) вміння збирати, систематизувати, осмислювати і використовувати інформацію, в) уміння творчо (креативно) підходити до складних або нетрадиційних проблем.</p>

	<p>У разі відпрацювання пропущеної теми готують есе. Можливий варіант оцінювання через тестову базу. Насамперед для заочної форми навчання та студентів, які мають вільне відвідування чи перебувають на міжнародному стажуванні. Відпрацювання і консультування відбувається за графіком, затвердженим і оприлюдненим на кафедрі.</p>
Необхідне обладнання	<p>З урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.</p>
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Викладання передбачає роботу в межах блочно-модульного принципу (усього два змістові модулі) відповідно до навчального плану.</p> <p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Основу контрольно-залікових питань (за змістовими модулями №1 і №2) становлять виконання завдань на самостійне опрацювання з метою закріплення теоретичного матеріалу, викладеного на лекціях і опрацьованих на практичних заняттях, а також опрацювання рекомендованої літератури та сучасних журналістських текстів і телерадіопрограм.</p> <p>Оцінювання наукових есе (0-10 балів за кожне) – форма відпрацювання пропусків практичних занять</p> <p>Відпрацювання і консультування відбувається за графіком, затвердженим і оприлюдненим на кафедрі.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (доповідь та відкритий тест).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що студентські роботи будуть самостійними, оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших авторів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання.</p> <p>Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Слухачі повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку вони зобов'язані дотримуватися усіх строків, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються усі бали, набрані упродовж семестру (поточне тестування (контрольна), самостійна робота (доповідь) та бали за роботу на практичних і семінарських заняттях.</p> <p>При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо</p>

	<p>це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття «система». Яким є реальний фактор будь-якої системи? 2. Умови нормального функціонування системи. Приклади систем різної природи. 3. Система і зворотний зв'язок. Системне мислення. 4. Закриті і відкриті системи. Перехідні стани в системі. Дезорганізація системи. Точки біфуркації. 5. Що таке гомеостаз? Приклади стійкості самоорганізовувальних систем. 6. Поняття ентропії та негентропії. Енергія та інформація – запорука впорядкування системи. 7. Що таке «вільна енергія»? Держава і вільна енергія. Суспільство як система зв'язків між людьми. 8. Визначення поняття «інформація». Інформація як головний стратегічний товар XXI століття. Розсіяна інформація. 9. Що таке «інформаційне суспільство»? Інтеграційні процеси в інформаційному суспільстві. 10. Демократичне суспільство як відкрита інформаційна система. Найважливіші властивості інтелектуальної системи. 11. Інформаційний вплив як зміна системи під впливом різноманітних чинників. 12. Канали передачі інформації. Інформаційні поля. Поняття адаптації та реактивності. 13. Біосфера як самоорганізовувальна інформаційна система. Вплив глобалізації на екосистему. 14. Людський інтелект і його здатність приймати рішення в умовах дефіциту інформації. 15. Проекти створення штучного інтелекту – закономірний наслідок історії розвитку людства. 16. Проблема самоорганізування для штучного інтелекту. Варіанти взаємин штучного інтелекту і людства. 17. Контроль над штучним інтелектом. Проблеми соціальної безпеки. Філософія комп'ютерної цивілізації. 18. Людський інтелект – головна продуктивна сила інформаційної доби. 19. Знання як вирішальне джерело економічного зростання цивілізації. 20. Зміна світоглядних принципів в інформаційному суспільстві. 21. Ера інтелекту. Роль науково-популярної літератури у пропагуванні знань в умовах комп'ютерної революції. 22. Закони мислення та обробки інформації. Приклади стану невизначеності в суспільстві. Методи ліквідації стану невизначеності. Маніпулювання свідомістю. 23. Інформаційна гласність як запорука виходу зі стану невизначеності. Накопичення знань як ефективний метод руйнування невизначеності (несумісності інформаційних масивів). 24. Сумісність і несумісність систем

	<p>25. Реактивність як механізм подолання несумісності в системах різної природи.</p> <p>26. Адаптація як реакція підсистеми на зміни в системі.</p> <p>27. Україна–Росія: наочний приклад несумісних соціально-політичних систем.</p> <p>28. Що таке мораль? Дотримання громадянами принципів моралі й гідності – головна умова виживання суспільства.</p> <p>29. Мораль і влада. Мораль в науці й культурі.</p> <p>30. ЗМІ як дзеркало суспільних процесів.</p> <p>31. Роль журналістики у пропагуванні загальнолюдських цінностей.</p> <p>32. Висока суспільна моральність як обов’язковий елемент становлення державності.</p> <p>33. Криза моральності в Україні. Шляхи її подолання.</p> <p>34. Корупція і бюрократизм – різновиди суспільного паразитизму.</p> <p>35. Причини корупції в Україні.</p> <p>36. Корупція представницької влади. Корупція законодавчої і судової влади.</p> <p>37. Можливості ЗМІ у боротьбі з корупційними діями.</p> <p>38. Мова як складна інформаційна система. Загрози двомовності.</p> <p>39. Національно-культурна ідея та проблема культурної ідентичності.</p> <p>40. Мова та соціально-економічні й політичні процеси в державі.</p> <p>41. Державний статус української мови: стан і перспективи.</p> <p>42. Ключова роль мови при формуванні політичної нації і держави.</p> <p>43. Соціальне суспільство – відкрита інформаційна система.</p> <p>44. Мова як сумісна інформаційна система.</p> <p>45. Семіотичні методи впливу на свідомість людини.</p> <p>46. Дезорганізуючий вплив російських ЗМІ на свідомість та поведінку українських громадян.</p> <p>47. Мова як політичний та інформаційний інструмент порозуміння.</p> <p>48. Формування політичних націй. Проблема ідентичності. Її визначення.</p> <p>49. Тарас Шевченко, Микола Гоголь і проблема української ідентичності.</p> <p>50. Роль ЗМІ у пошуках власної ідентичності.</p> <p>51. Мова як важливий чинник самоідентифікації нації.</p> <p>52. Консерватизм мислення, стереотипи світосприйняття.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Українське суспільство як складна нелінійна динамічна самоорганізовувальна система

Тема 1. Суспільство як самоорганізувальна система

1. Поняття системи. Умови існування системи. Сумісність та несумісність систем. Мова як сумісна система.
2. Основні принципи самоорганізування та зворотного зв'язку.
3. Відкриті та закриті системи.
4. Адаптація, ентропія, внутрішня енергія та реактивність системи.
5. Сприйняття інформації — зміна системи під різноманітними впливами. Консерватизм суспільства.
6. Україна як соціально-політична система, що опинилась в стані внутрішньої та зовнішньої несумісності. Україна і процеси самоорганізування.

Тема 2. Розвиток суспільства як складної самоорганізовувальної системи

1. Поняття інформації та каналу передачі повідомлення.
2. Дезорганізаційні процеси в системах. Поняття сумісності й несумісності
3. Реальність і людина, її можливості в зміні навколишнього світу
4. Мораль як система зведення правил поведінки й співіснування, вироблених людством. Мораль і наука. СРСР як приклад аморальної системи. Сучасна Україна – відлам тоталітарної системи.
5. Дотримання принципів моралі й гідності – запорука виживання суспільства.
5. Моральна сила суспільства як необхідний елемент становлення державності. Вплив ЗМІ на політичний вибір громадян.

Тема 3. Інформаційне суспільство

1. Проблеми становлення інформаційного суспільства.
2. Інформація як головний стратегічний товар XXI століття. Зв'язок між інформацією та адаптацією.
3. Деінтелектуалізація суспільства – головна небезпека для України.
4. Філософія комп'ютерної цивілізації. Футурологія в житті людини.

Тема 4. Роль індивідуальності в інформаційному суспільстві. Мислення в умовах інформаційного суспільства.

1. Проблема ідентичності. Мова як важливий чинник самоідентифікації нації.
2. Роль ЗМІ у пошуках власної ідентичності. Формування політичних націй.
3. Поняття ідентифікації в психоаналізі. Психолінгвістичні, політико-культурні та соціальні аспекти української ідентичності.
4. Семіотика і державотворення. Роль інформації в системі націотворення
5. Штучний інтелект. Соціальна безпека його створення.

Змістовий модуль 2. Мова і культура як феномен самоорганізування суспільства.

Тема 5. Мова, як сумісна інформаційна система

1. Соціальне суспільство — відкрита інформаційна система.
2. Мова і культура як індикатори соціально-політичних процесів у державі.
3. Мова як складна інформаційна система.
4. Семіотичні методи впливу на свідомість людини. Українська мова як політичний та інформаційний інструмент порозуміння.

Тема 6. Застосування системного підходу до аналізу актуальних проблем сучасного українського суспільства

1. Система у стані невизначеності. Людина в стані невизначеності. Політична та економічна невизначеність суспільства.
2. Методи руйнування стану невизначеності. Роль журналістики в пробудженні національної свідомості українців.
3. Потреба застосування системного методу для аналізу явищ та процесів, що стають соціальними проблемами.
4. Потреба популяризації досягнень науки методами ЗМІ.

Тема 7. Системний підхід у дослідженнях ЗМІ

1. Текст як спільність/система думок і слів, зчіплених множиною зв'язків, частина з яких прихована, невидима.
2. Сучасні вимоги до аналітичної журналістики. Відповідальність журналіста за творення аналітичного тексту.
3. Консерватизм мислення людей і суспільства.
4. Діалог – найефективніший метод захисту від маніпуляції свідомістю.

Тема 8. Спростування постулатів тоталітарної ідеології на прикладах системного аналізу історичних фактів.

1. Системний аналіз державотворчих процесів у постгеноцидному/постколоніальному/посттоталітарному суспільстві.
2. Історія: переосмислення, а не переписування.
3. Системний аналіз як ефективний метод боротьби з історичними та політичними міфами.
4. Маніпулювання свідомістю, приховування правди – основи тоталітаризму. Явище інформаційної монополії. Вияви антиукраїнської агресії в сучасному інформаційному просторі.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд		с.	р.	л	п	лаб

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Українське суспільство як складна нелінійна динамічна самоорганізовувальна система												
Тема 1. Суспільство як самоорганізовувальна система	8	4	4									
Тема 2. Розвиток суспільства як складної самоорганізовувальної системи	8	4	4									
Тема 3. Інформаційне суспільство	8	4	4									
Тема 4. Роль індивідуальності в інформаційному суспільстві. Мислення в умовах інформаційного суспільства.	8	4	4									
Разом за змістовим модулем 1	32	16	16									
Змістовий модуль 2. Мова і культура як феномен самоорганізування суспільства												
Тема 5. Мова, як сумісна інформаційна система	8	4	4									
Тема 6. Застосування системного підходу до аналізу актуальних проблем сучасного українського суспільства	8	4	4									
Тема 7. Системний підхід у дослідженнях ЗМІ	8	4	4									
Тема 8. Спростування постулатів тоталітарної ідеології на прикладах системного аналізу історичних фактів.	8	4	4									
Разом за змістовим модулем 2	32	16	16									
Усього годин	64	32	32									

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття системи. Основні принципи самоорганізації та зворотного зв'язку. Відкриті та закриті системи.	2
2	Поняття інформації та каналу передачі повідомлення. Адаптація та реактивність системи. Дезорганізаційні процеси в системах. Поняття сумісності й несумісності. Реальність і людина, її можливості в зміні навколишнього світу	2
3	Проблеми становлення інформаційного суспільства. Інформація як головний стратегічний товар XXI століття. Деінтелектуалізація суспільства – головна небезпека для України. Мислення в умовах інформаційного суспільства.	2
4	Потреба застосування системного методу для аналізу явищ та процесів, що стають соціальними проблемами.	2
5	Семіотичні методи впливу на свідомість людини. Українська мова як політичний та інформаційний інструмент порозуміння. Проблема ідентичності. Мова як важливий чинник самоідентифікації нації.	2
6	Соціальне суспільство — відкрита інформаційна система. Мова і культура як індикатори соціально-економічних процесів у державі	2
7	Система у стані невизначеності. Політична та економічна невизначеність суспільства. Людина в стані невизначеності. Методи руйнування стану невизначеності.	2
8	Системний аналіз як ефективний метод боротьби з історичними та політичними міфами. Маніпулювання свідомістю, приховування правди – основи тоталітаризму. Явище інформаційної монополії. Роль аналітичної журналістики в пробудженні національної свідомості українців. Вияви антиукраїнської агресії в сучасному інформаційному просторі. Системний підхід у дослідженнях ЗМІ.	2

Індивідуальні завдання

№ з/п	Використані теми	Кількість годин
1	Суспільство як система зв'язків між людьми.	2 год.
2	Вплив глобалізації на екосистему.	2 год.
3	Мислення в умовах інформаційного суспільства.	2 год.
4	Мораль і влада. Мораль в науці й культурі.	2 год.
5	Людина в стані невизначеності.	2 год.
6	Політична та економічна невизначеність суспільства.	2 год.

Самостійна робота з посібниками та науковими виданнями

1	Романчук О. К. Системний аналіз у журналістиці (Навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів: Універсум, 2008. – 312 с	3 год.
2	Шарапов О. Д. Системний аналіз. К. Вища школа, 1983	3 год.
3	Винер Н. Кибернетика и общество. — М., 1958.	3 год.
4	Хакен Г. Информация и самоорганизация. — М., 1991.	2 год.
5	Колесников Л. Основы теории системного подхода. К.: Наукова думка, 1995	2 год.
6	Журавський В. С., Родіонов М. К. та ін. Україна на шляху до інформаційного суспільства (Нормативно-правові аспекти) / За заг. ред. Згуровського М. З. — К.: ІВЦ «Політехніка», 2004.	1 год.
7	Кастельс Мануель. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Пер. с англ., под науч. ред. О. И. Шкаратана. — М., 2000.	2 год.
8	Тоффлер Е. Третья волна / Пер. з англ. А. Євси. – К.: Всесвіт, 2000.	1 год.
9	Україна: інтелект нації на межі століть. Кол. монографія / Керівник авт. колективу В.К. Врублевський. – К.: Інтелект, 2000.	1 год.
10	Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием. – М.: Изд-во “Эскимо”, 2007.	1 год.
11	Свідзинський А. Самоорганізація і культура. – К.: Фундація ім. О. Ольжича, в-во ім. О. Теліги, 1999.	2 год.
12	Масенко Л. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2004.	1 год.

Усього – 22 години

Самостійна робота з рекомендованою літературою

1	Пахльовська Оксана. Ave, Europa! – К.: Пульсари, 2008. – 656 с.	3 год.
2	Хакен Г. Информация и самоорганизация. — М., 1991.	4 год.
3	Різун В.В., Скотникова Т.В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2005.	4 год.
4	Шевчук О. Б., Голобуцький О.П. E-Ukraine. Інформаційне суспільство: бути чи не бути. — К.: ЗАТ «Атлант UMS», 2001.	2 год.
5	Гаврилишин Б. Дороговкази в майбутнє.– К.:Основи. – 1993.	3 год.
6	Белл Д. Социальные рамки информационного общества // Новая технократическая волна на Западе / Под ред. П. С.Гуревича. – М.: Прогресс, 1986.	3 год.
7	Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса. – М., 1986.	4 год.
8	Сирота М. Україна в геополітичному просторі третього тисячоліття.– 2-ге вид. К.: Унів. Вид-во Пульсари, 2007.	3 год.
9	Гуцало Є. Ментальність орди. – К.: Просвіта, 1996.–176.	2 год.
10	Сунь-цзы. Искусство стратегии. – М.: Изд-во «ЭКМО»; СПб.: Мидгард, 2006.	2 год.
11	Романчук О. Ультиматум. Хроніка одного конфлікту між Раднаркомом РРФСР і Центральною Радою. К.: Знання, 1990.	2 год.

Усього – 28 годин

Методи навчання

Лекція, дискусія, евристична бесіда,
опрацювання навчального посібника, книг, статей.

Методи контролю

Поточний контроль:

- усна відповідь, кілька доповнень на практичному занятті – 5 бали;
- конспект першоджерел (посібники, оригінальна література) – 20 бали;
- виконання індивідуального завдання (написання реферату) – 25 балів;
- контрольна робота (за перший змістовий модуль) – 25 балів;
- контрольна робота (за другий змістовий модуль) – 25 балів;

Методичне забезпечення

1. Романчук Олег К. Системний аналіз у журналістиці : Навчальний посібник. – Львів: Універсум, 2008. – 312 с.
2. Романчук Олег К. Соціальна інформатика : Навчальний посібник. – Львів: Універсум, 2016. – 224 с.
3. Україна в універсумі. Актуальні проблеми сучасної України. — Львів: Універсум, 2006. — 616 с.
4. Романчук Олег К. У пошуках універсуму: статті, публіцистика, прогнози і спостереження : 1990-2011. – Львів: Універсум, 2011. – 880 с.
5. Романчук Олег К. Перезаснування України. – Львів: Універсум, 2013. – 583 с.

Рекомендована література

1. Аксиоми для нащадків: Українські імена у світовій науці. Зб. нарисів / Упоряд. і передм. О. К. Романчука. – Львів: Меморіал, 1992.
2. Белл Д. Социальные рамки информационного общества // Новая технократическая волна на Западе / Под ред. П. С. Гуревича. – М.: Прогресс, 1986.
3. Берталанфи Л. Общая теория систем – критический обзор. Исследования по общей теории систем. Под ред. В. Н. Садовского, Э. Г. Юдина. – М., 1969.
4. Винер Н. Кибернетика и общество. — М., 1958 (Пер. с англ.).
5. Винер Н. Творец и робот. — М., 1966. (Пер. с англ.).
6. Гаврилишин Б. Дороговкази в майбутнє. – К.: Основи. – 1993.
7. Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли. Ленинград: Изд-во Ленинградского университета. – 1989.
8. Ешбі У. Вступ до кібернетики (Введение в кибернетику). – М., Изд-во ин. л-ры. – 1959.
9. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием. – М.: Изд-во “Эксмо”, 2007.
10. Кастельс Мануель. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Пер. с англ., под науч. ред. О. И. Шкаратана. — М., 2000.
11. Мороз Осип, Саєнко Юрій. Час інтелекту: сукупний український розум. — Львів: видавничий дім «Панорама», 2002.
12. Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса. – М., 1986.

13. Різун В.В., Скотникова Т.В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2005.
14. Свідзинський А. Самоорганізація і культура. – К.: Фундація ім. О. Ольжича, в-во ім. О. Теліги, 1999.
15. Сміт Д. Ентоні. Національна ідентичність. – К.: Основи. – 1994.
16. «Універсум» (журнал політології, футурології, економіки, науки та культури). Публікації 1993—2008 рр. Інтернет-версія <http://www.universum.org.ua>.
17. Хакен Г. Информация и самоорганизация. — М., 1991.
18. Фромм Э. Бегство от свободы. – М.: Прогресс. – 1990.
19. Масенко Л. Мова і політика. – К.: Соняшник. – 1999.
20. Моисеев Н. Человек и ноосфера. – М.: Молодая гвардия. – 1990.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека імені В. Стефаника (вул. В. Стефаника, 2)
2. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17)
3. Львівська обласна універсальна наукова бібліотека (проспект Шевченка, 13)
4. Бібліотека факультету журналістики (вул. Чуприники, 49, к. 102)
5. Бібліотека кафедри української преси (к. 402).

